

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

นายกันต์กวี ทาภิระ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อผู้วิจัย นายกันต์กวี ทาภิระ

สอนวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท 21102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านที่เป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการแสวงหาความรู้ คือ การอ่านจับใจความ เนื่องจากการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานของการอ่านระดับสูง เช่น อ่านตีความ อ่านวิเคราะห์ความ เป็นต้น การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ศิลปะวิทยาการอื่นๆ เพราะผู้ที่เรียนรู้จนเข้าใจแตกฉานในเนื้อความจากตัวบทของศาสตร์แขนงต่าง ๆ จำเป็นต้องอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ บอกได้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นถูกหรือผิด เหมาะสมหรือไม่ การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป การอ่านจับใจความจึงเป็นหัวใจของการอ่านทุกรูปแบบ เพราะผู้ที่จับใจความเรื่องที่อ่านได้มากมีโอกาสรู้อย่างกว้างขวางดีกว่าผู้ที่ไม่สามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ และหากไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ก็ย่อมจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ดังนั้นถ้าหากต้องการประโยชน์จากเรื่องที่อ่านนั้นก็จะต้องกลับมาอ่านใหม่ ทำให้เสียเวลา เนื่องจากการอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อการเรียนการสอน จึงได้กำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน แม้การอ่านและการอ่านจับใจความจะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และได้กำหนดให้เป็นเนื้อหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยอย่างต่อเนื่องแล้วก็ตาม แต่จากประสบการณ์ในการสอนรายวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา พบว่าการเรียนการสอนอ่านจับใจความยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนจำนวนมากไม่สามารถอ่านจับใจความเนื้อเรื่องได้ และจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพรัตน พบว่า เรื่อง การอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาที่ผ่านมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนขาดสื่อการสอน ขาดตัวอย่าง ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การจะพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาไทยสูงขึ้นโดยเฉพาะทักษะการอ่านจับใจความ ครูผู้สอนจำเป็นต้องแสวงหานวัตกรรม เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ และต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมโดยครูผู้สอนต้องเอาใจใส่ให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านเป็นประจำ แม้จะฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะแล้วยังจำเป็นต้องฝึกเพิ่มเติมอีก จนนักเรียนเกิดความชำนาญ กล่าวคือ ครูผู้สอนต้องมีสื่อการสอนที่จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนหรือใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเนื่องจากวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่อยู่ในกลุ่มทักษะ ซึ่ง“ทักษะ” หมายถึง ความชำนาญ ความคล่องแคล่ว ความรวดเร็ว ความถูกต้อง ทั้งนี้ทักษะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้กระทำพฤติกรรมซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ ดังนั้นการสอนภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนได้นั้น นอกจากครูจะต้องใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมแล้ว ยังต้องพัฒนาสื่อการสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสหมั่นย่ำซ้ำทวน ฝึกอยู่เสมอจนเกิดความชำนาญ สามารถฟัง พูด อ่าน

เขียน ได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วและถูกต้อง ผู้วิจัยจึงนำแบบฝึกมาเป็นเครื่องมือในการสอน เพราะแบบฝึกนั้น เป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ใช้ฝึกทักษะทางภาษาให้ได้ผลดีจากเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการอ่านของผู้เรียน ด้วยการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ และเน้นการฝึกปฏิบัติหลังการอ่าน โดยการฝึกฝน อย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีขึ้น

จากเหตุผลข้างต้น ผู้รายงานตระหนักถึงความจำเป็นในการแก้ไขปัญหการอ่านจับใจความสำคัญ เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นระดับชั้นที่ต้องให้ความสำคัญในการเรียนภาษาไทย หากปล่อยไว้โดยไม่มีการแก้ไข จะส่งผลการเรียนชั้นเรียนที่สูงขึ้น ผู้รายงานในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตลอดจนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ

3. ขอบเขตของการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 22 คน

4.2 เครื่องมือ/วิธีการ/นวัตกรรมที่ใช้

4.2.1 ซื่อนวัตกรรมการอ่านจับใจความ จำนวน 3 ชุด ดังนี้

- 1) การอ่านจับใจความเบื้องต้น
- 2) การอ่านจับใจความจากนิทาน
- 3) การอ่านจับใจความจากข่าว

4.2.2 แผนการสอน เรื่องพัฒนาทักษะการอ่าน จำนวน 9 แผน

4.2.3 เครื่องมือวัดผลประเมินผลและรวบรวมข้อมูล

1. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้าง แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้นำมาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจัดแบ่งแบบฝึกทักษะและลำดับเนื้อหาในแต่ละบทเรียนไว้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 การจัดแบ่งแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ลำดับเนื้อหา

ชุดที่	เรื่อง	เวลาที่ใช้ (ชั่วโมง)
1	ความรู้เบื้องต้นการอ่านจับใจความ	3
2	การอ่านจับใจความจากนิทาน	3
3	การอ่านจับใจความจากข่าว	3
รวม		9

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ชี้แจงหลักการ เหตุผล และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียนการสอน เพื่อให้ผลการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความก่อนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทั้งหมด 3 บท ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 30 นาที

5.3 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความจากตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้รายงานจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง

5.4 หลังจากจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความเสร็จสิ้น แล้ว จึงทดสอบหลังเรียนโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ฉบับหลังเรียน

6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย แล้วเปรียบเทียบคะแนนความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน

7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 23 คน โดยการทดสอบก่อนเรียน แล้วดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความชุดที่ 1-3 หลังจากนั้นจึงทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน นำผลที่เก็บรวบรวมได้จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจำแนกผลการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 2 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 1-3

ที่	ชื่อ-สกุล	ก่อนเรียน 30 คะแนน	หลังเรียน 30 คะแนน	ความก้าวหน้า
1	เด็กชายคเชนทร์ ศิริวงศ์	16	24	8
2	เด็กชายจิรพนธ์ สมบัติกำไร	16	24	8
3	เด็กชายชนกานต์ มหาวงศ์	15	25	10
4	เด็กชายณัฐนัย วันดี	14	20	6
5	เด็กชายณัฐพล สุธรรม	14	20	6
6	เด็กชายเนตินัย สมรฤทธิ์	17	24	7
7	เด็กชายบุญญพัฒน์ สุธรรม	14	23	9
8	เด็กชายพลภัทร สุดสูง	14	22	8
9	เด็กชายภัทรกร ตายบุญเทียม	12	20	8
10	เด็กชายภานนท์ สุธรรม	15	26	11
11	เด็กชายฤทธิรงค์ มหาวงศ์	16	21	5
12	เด็กชายสวิตต์ นามนา	13	24	11
13	เด็กชายอาทิตย์ ไชยกา	11	22	11
14	เด็กหญิงกมลนิตย์ บุณรังศรี	12	28	16
15	เด็กหญิงกวิณทิพย์ อ่อนแก้ว	15	22	7
16	เด็กหญิงญาณิศา สมบัติยา	15	18	3
17	เด็กหญิงทิมา มัยวงศ์	13	18	5
18	เด็กหญิงธิดาพร แสนพล	16	20	4
19	เด็กหญิงปนัดดา อินธิสิทธิ์	10	19	9
20	เด็กหญิงพิชชาภา คันทา	15	18	3
21	เด็กหญิงภัทรนันท์ สุธรรม	13	18	5
22	เด็กหญิงวาสนา โยลัย	16	20	4

ที่	ชื่อ-สกุล	ก่อนเรียน 30 คะแนน	หลังเรียน 30 คะแนน	ความก้าวหน้า
22	เด็กหญิงสริตา มหาวงค์	10	17	7
23	เด็กหญิงอศัมย์ศิริ ศิริวงศ์	13	18	5
	เฉลี่ย (μ)	14.56	22.21	7.65
	ร้อยละ	48.53	74.03	25.5

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 หลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ (เฉลี่ย = 22.21) คิดเป็นร้อยละ 74.03 สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ (เฉลี่ย = 7.65) คิดเป็นร้อยละ 25.5 มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 7.65 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 25.5

8. สรุปผลและอภิปราย

8.1 สรุปผล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ (เฉลี่ย = 22.21) คิดเป็นร้อยละ 74.03 สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ (เฉลี่ย = 7.65) คิดเป็นร้อยละ 25.5 มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 7.65 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 25.5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ พบว่า หลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

8.2 อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าในครั้งนี้อาจได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เป็นแบบฝึกที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามผลของการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว
2. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ สร้างขึ้นอย่างถูกวิธี ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่เอกสารหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร และยังได้รับการแนะนำข้อเสนอแนะจากผู้มีประสบการณ์ด้านเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความเหมาะสมของเนื้อหา
3. การสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา

4. การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ได้เรียงลำดับความยากง่ายสอดคล้องตามธรรมชาติการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ จึงสรุปได้ว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

9. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อวงการศึกษา ดังนี้

1. ก่อนนำแบบฝึกเสริมทักษะไปใช้ประกอบการสอน ผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของทุกกิจกรรมก่อนนำไปใช้
2. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นี้จะเกิดความสมบูรณ์ ครูผู้สอนต้องใช้ควบคู่ไปกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จัดกิจกรรมให้ครบทุกขั้นตอน ต้องตรวจแบบฝึกอย่างเป็นปัจจุบันให้ผู้เรียนรู้ผลทันที พร้อมกับเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้ผู้เรียนได้รู้ทุกครั้ง

ภาพประกอบการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

